

Πήρε δυο χρόνια από την εποχή της αρπαγής της Ελένης ως την ημέρα που απέπλευσαν οι Έλληνες από την Αυλίδα. Ο Αγαμέμνονας ανησυχούσε. Το μαντείο των Δελφών του είχε δώσει χρησμό ότι η εκστρατεία στην Τροία θα πετύχαινε, αν έβλεπε δυο από τους πιο άξιους βασιλιάδες να έπιαναν «μεγάλο λογομαχητό πα σε ιερή θυσία». Τσακωμός όμως ανάμεσα σε ήρωες, σε στιγμή θυσίας, δεν είχε προκύψει. Και τα πλοία έπιασαν στεριά στην περιοχή της Τευθρανίας, νοτιότερα από τον αντικειμενικό τους στόχο που ήταν η περιοχή της Τρωάδας. Οι Αχαιοί πίστεψαν ότι έφθασαν στον προορισμό τους, έβγαλαν τα στρατεύματα κι άρχισαν τις λεηλασίες.

Βασιλιάς εκεί ήταν ο Τήλεφος, γιος του Ηρακλή, όπως έχει ήδη αναφερθεί. Βγήκε να αντιμετωπίσει τους εισβολείς. Ο Θέρσανδρος, ο γιος του Πολυνείκη, έπεσε νεκρός. Ήταν το πρώτο θύμα. Ο Πάτροκλος πολέμησε γενναία. Κι ο Αχιλλέας χιμηξε ίσα καταπάνω στον Τήλεφο που οπισθοχώρησε. Τα πόδια του έμπλεξαν σε μια κληματαριά. Έπεσε. Ο Αχιλλέας τον πρόλαβε. Ύψωσε το δόρυ του και το κατέβασε στον μηρό του Τήλεφου, πληγώνοντάς τον. Ήταν το ίδιο δόρυ που ο κένταυρος Χείρωνας είχε χαρίσει στον Πηλέα, στους γάμους του, και το είχε δώσει αυτός στον γιο του. Ήταν από μελιά (φλαμουριά) και είχε την ιδιότητα να θεραπεύει τις πληγές που άνοιγε, αν ο κάτοχός του το επιθυμούσε. Ο Τήλεφος όχι μόνο γλίτωσε τα χειρότερα αλλά και μπόρεσε να αποκρούσει τους Αχαιούς και να τους αναγκάσει να τα οπισθοχωρήσουν στα πλοία τους. Απέπλευσαν. Στ' ανοιχτά, τους χτύπησε θαλασσοταραχή και τους σκόρπισε. Ταπεινωμένοι και με πεσμένο ηθικό, προτίμησαν να επιστρέψουν στις πατρίδες τους.

Του Αχιλλέα ο στόλος ξέπεσε στην Σκύρο. Ούτε ήξερε πού βρίσκονταν ούτε οι ντόπιοι τους αναγνώρισαν. Έγινε μάχη. Ο Αχιλλέας πήρε τη Σκύρο. Το πρωί, τα πράγματα ξεκαθάρισαν. Ο Αχιλλέας παρέδωσε την εξουσία στον Λυκομήδη κι αυτός έδωσε στον ήρωα σύζυγο την κόρη του, Δηιδάμεια: Έτσι γεννήθηκε ο Νεοπτόλεμος κι όχι, όταν ο Αχιλλέας δήθεν φορούσε φουστάνια και κρυβόταν στον γυναικωνίτη του Λυκομήδη. Κατ' άλλη εκδοχή, όταν ο ελληνικός στρατός συγκεντρωνόταν στην Αυλίδα, πριν από την εκστρατεία στην Τροία, επαναστάτησαν οι Δόλοπες (λαός περιβόητος για την σκληρότητά του), κάτοικοι της Σκύρου. Ο Αχιλλέας εκστράτευσε εναντίον τους και έπνιξε την επανάσταση. Με την ευκαιρία, έσμιξε με την Δηιδάμεια κι απέκτησε γιο, τον Νεοπτόλεμο.

Νικητής ο Τήλεφος, ταλαιπωριόταν από την πληγή που του άνοιξε ο Αχιλλέας, η οποία δεν γιατρευόταν. Απευθύνθηκε στο μαντείο. Η απάντηση που πήρε, ήταν «ο τρώσας ιάσεται»:

Το δόρυ που σε πλήγωσε, μόνον αυτό μπορεί να σε θεραπεύσει. Καλά γνώριζε ότι το δόρυ ανήκε στον Αχιλλέα. Κι ο Αχιλλέας, εκείνη την εποχή, βρισκόταν στο Άργος. Μάλλον θα είχε δει την Ιφιγένεια, πιθανότατα του άρεσε. Όμως, ήταν εκεί για σοβαρό λόγο.

Μετά την περιπέτεια στη Μυσία και την επιστροφή των Αχαιών στις πατρίδες τους, ένωσαν όλοι άβολα. Μαζεύτηκαν στο Άργος. Του Αγαμέμνονα ο οίστρος, να πάρει την Τροία, του είχε περάσει. Ούτε ν' ακούσει ήθελε για νέα προσπάθεια. Ο Μενέλαος ήταν εκείνος που με θέρμη υποστήριζε την ανάγκη να γίνει η εκστρατεία. Άλλοι από τους ηγεμόνες συντάσσονταν με την άποψη του Αγαμέμνονα, άλλοι με αυτή του Μενέλαου. Και οι μιν και οι δε τα είχαν με τον Τήλεφο που έγινε αιτία να διαλυθούν.

Ο Τήλεφος ντύθηκε φτωχικά, κατάφερε να παρουσιαστεί στην Κλυταιμνήστρα και της ζήτησε να τον προσλάβει υπηρέτη. Η Κλυταιμνήστρα τον έβαλε μαζί με εκείνους που φρόντιζαν τους φιλοξενούμενους του Αγαμέμνονα ηγεμόνες. Τους άκουσε να κακολογούν τον εαυτό του και θέλησε να βάλει τα πράγματα στη θέση τους. Δεν είχε, τους είπε, κανένα λόγο να δικαιολογεί τον βασιλιά της Τευθρανίας, καθώς ο ίδιος ως ναυτικός βρέθηκε εκεί και είδε τους ανθρώπους του να του παίρνουν το πλεούμενο και να τον τραυματίζουν. Όμως, ο Τήλεφος δεν έκανε τίποτε άλλο από εκείνο που κάθε βασιλιάς έχει υποχρέωση να πράττει: Να υπερασπίζεται τον τόπο του από εισβολείς.

Η επιχειρηματολογία του επαινέθηκε από τους εκεί ηγεμόνες αλλά έκανε τον Οδυσσέα να τον υποψιαστεί. Κατάφερε να τον κάνει ν' αποκαλυφτεί. Και πρότεινε να τον εκτελέσουν, λέγοντας ότι τον θεωρεί κατάσκοπο του βασιλιά της Τροίας, Πριάμου. Ο Τήλεφος τα χρειάστηκε. Στην απόγνωσή του, άρπαξε τον γιο του Αγαμέμνονα, τον Ορέστη που ακόμα τότε ήταν μωρό, και προσέπεσε ικέτης στον βωμό του Δία. Εξήγησε για ποιο λόγο είχε φθάσει μασκαρεμένος στο Άργος και απείλησε να σκοτώσει το μωρό, αν ο Αχιλλέας δεν τον έκανε καλά και οι άλλοι δεν δεσμεύονταν ότι θα τον αφήσουν απείραχτο.

Ο Αχιλλέας δήλωσε ότι δεν είναι γιατρός κι άρα δεν μπορούσε να θεραπεύσει την πληγή του Τήλεφου. Κάποιοι όμως θύμισαν στην ομήγυρη ότι το μαντείο είχε προβλέψει πως θα έφταναν στην Τροία, αν τους οδηγούσε ο Τήλεφος που ήταν στην πραγματικότητα Έλληνας, γιος του Ηρακλή και της Αύγης, κόρης του Αλεού, βασιλιά της αρκαδικής Τεγέας. Ο Οδυσσέας ήταν πάλι αυτός που βρήκε τη λύση: «Ο τρώσας» του χρησμού ήταν το δόρυ, όχι ο Αχιλλέας. Πήρε λίγη σκουριά από την αιχμή του δόρατος και την άπλωσε στην πληγή του Τήλεφου που αμέσως έγινε καλά.

Εκπληκτοι μπροστά στο θαύμα αυτό, οι βασιλιάδες των Ελλήνων ζήτησαν από τον Τήλεφο να μετάσχει στην εκστρατεία. Αρνήθηκε, εξηγώντας τους ότι ήταν σύζυγος της Λαοδίκης και γαμπρός του πατέρα της, Πριάμου. Κατ' άλλους, ήταν σύζυγος της Αστυόχης, αδελφής του Πριάμου. Τους έδειξε όμως πώς να φτάσουν στην Τρωάδα. Ο μάντης Κάλχας επιβεβαίωσε τις πληροφορίες κι ο Τήλεφος αφέθηκε να επιστρέψει στην χώρα του.

(τελευταία επεξεργασία, 1 Ιανουαρίου 2022)